

Handläggare
Veronica Sjöberg Nazerian
Telefon: 08-50808494754**Till**
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2026-10-22

Remiss av Riktlinjer - bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss från kommunstyrelsen gällande förslag till riktlinjer för bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd i förskola. Riktlinjerna syftar till att öka likvärdigheten. Styrdokumentet blir styrande för de kommunala förskolorna och vägledande för de fristående förskolorna och pedagogisk omsorg.

Förvaltningen ser positivt på strävan efter likvärdigt stöd till barn i förskolan men anser att riktlinjerna måste omarbetas. Omarbetning behöver ske språkligt, strukturellt och innehållsmässigt för att riktlinjerna ska bli ett användbart verktyg. Omarbetningen bör ta hänsyn till:

- *Texttungt och otydligt innehåll*
 - Stora textmängder från andra gällande styrdokument utan att tillföra något nytt. Upprepande innehåll, bristande röd tråd och missvisande titel.
- *Otydliga begrepp och roller*
 - Otydligt vad riktlinjerna menar med begrepp som stöd, insats och bedömningsgrunder.
 - Otydliga ansvarsformulering för olika aktörer.
- *Utdaterade begrepp*
 - Dokumentet använder utdaterade formuleringar för region och BUP.
- *Felaktig information och onödiga bilagor*
 - Bilaga 2 anger felaktigt att beslut om särskilt stöd kan överklagas.
 - Bilagorna tillför inget utöver befintlig styrning och bör tas bort.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har mottagit en remiss från kommunstyrelsen gällande förslag till riktlinjer för bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd i förskola. Nämnden ska besvara remissen senast 13 november 2026. Remissen är skickad till följande instanser:

- Stadsledningskontoret
- Förskolenämnden
- Bromma stadsdelsnämnd
- Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
- Farsta stadsdelsnämnd
- Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
- Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
- Järva stadsdelsnämnd
- Kungsholmens stadsdelsnämnd
- Norra innerstadens stadsdelsnämnd
- Skarpnäcks stadsdelsnämnd
- Skärholmens stadsdelsnämnd
- Södermalms stadsdelsnämnd
- Region Stockholm

Förskolenämnden fick i uppdrag av kommunfullmäktige i budget för år 2025 att ta fram stadsgemensamma bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd i syfte att öka likställigheten inom staden samt mellan regiformerna.

Ärendet

Förskolenämnden har tagit fram ett förslag till riktlinjer för gemensamma bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd. Riktlinjerna är ett resultat av förskoleförvaltningens kartläggning som visade att trots likheter mellan beviljade ansökningar om verksamhetsstöd finns det skillnader i bedömningar hos både stadens kommunala och fristående förskolor. Förskoleförvaltningen identifierade skillnader i både bedömningsgrunder och process innan ansökan.

Stöd i förskolan

Förskolan har ett kompensatoriskt uppdrag. Det betyder att alla barn ska få det stöd de behöver utifrån sina behov och förutsättningar.

Stöd i förskolan kan ges på olika sätt och i olika former.

Stödet kategoriseras i riktlinjerna utifrån följande definitioner:

- *anpassningar*, när förskolans utformning inte räcker för att stötta barnet behöver mer ledning och stimulans tillgodoses. Anpassningar kan exempelvis göras genom förändring i miljöer, vilket ska tillgodoses inom förskolans grundbelopp.

- *särskilt stöd* är mer omfattande än anpassningar, mer varaktigt och individuellt utformat och ska rymmas inom grundbelopp. Exempelvis kan personalförstärkning inrymmas inom det särskilda stödet.
- *extraordinära insatser* avser insatser till barn med omfattande behov och där kostnaden för insatsen inte rymms inom ramen för grundbeloppet. Det kan handla om personalförstärkning, tekniska hjälpmedel eller anpassning av förskolans lokaler.

Riktlinjernas syfte och innehåll

Riktlinjernas syfte är att

- bidra till en ökad likvärdighet mellan stadsdelsområdena i Stockholm, både i kommunala och fristående förskolor och
- ge stöd i arbetet med att identifiera barns behov och utforma insatser så barn i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver.

Styrdokumentet blir styrande för kommunala förskolor och vägledande för fristående förskolor och pedagogisk omsorg.

Riktlinjerna delas upp enligt följande övergripande rubriker:

- Styrdokument
- Stöd i förskolan
- Ersättning för stöd i förskolan
- Arbetsprocess
- Dokumentation
- Kompetensutveckling
- Övriga policydokument
- Två bilagor för dels ansvarsfördelning och samverkan dels överklaga beslut och anmäla missförhållanden

Ärendets beredning

Ärendet är berett av förskoleavdelningen. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen. Rådet för funktionshinderfrågor och stadsdelsnämndens pensionärsråd har beretts möjlighet att lämna synpunkter på ärendet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på att staden eftersträvar en mer omfattande likvärdighet i stöd till barn oavsett förskola eller huvudman. Förvaltningen bedömer att nuvarande utformning av riktlinjerna riskerar att inte uppfylla dess syfte att skapa likvärdighet och stödja bedömning av barns behov. Det gäller bland annat styrdokumentets innehåll och tydlighet. Riktlinjerna i dess nuvarande utformning blir svårt för rektorer och pedagoger att tolka och tillämpa. Förvaltningen bedömer därför att dokumentet behöver

genomgå en omarbetning för att kunna uppnå det instrumentella värde som staden eftersträvar med styrdokumentet.

Omarbetningen bör inkludera flera aspekter

För att riktlinjerna ska vara tillämpningsbara som verktyg och förstärka arbetet med gemensamma bedömningsgrunder behöver dokumentet genomgå språklig, strukturell och innehållsmässig omarbetning. Förvaltningen bedömer att följande ska ses över:

- *Texttunga och otydligt innehåll*

Förvaltningen upplever styrdokumentet som texttungt och otydligt i sitt innehåll. Det gör dokumentet svårläst och svårtolkat för mottagarna av riktlinjernas styrning. Svårigheter uppstår bland annat med anledning av större mängd text som är taget från andra styrdokument. Detta innehåll är redan reglerat i andra styrdokument och riktlinjerna ska, enligt förvaltningens mening, vara kompletterande till existerande styrning. Riktlinjerna har även innehåll som återkommer, ibland i samma format och ibland med någon mindre ändring. Det gör att dokumentet dels blir längre än vad som är nödvändigt, dels försvårar för mottagarna att ta till sig innehållet, dels tappar den röda tråden.

Exempel är

- Inledande avsnitt med utdrag från andra styrdokument.
- Avsnitt om pedagogisk kartläggning har upprepande meningar och innehåll utan att de kompletterar varandra.
- Skillnad mellan stöd och insats. De används alternerande genom dokumentet men lämnar otydligt tolkningsutrymme om det hänvisar till samma eller olika saker.
- Syftningsfel. Frågan uppstår om vad är skillnaden mellan barn i *särskilt behov av stöd* samt barn i *behov av särskilt stöd*?

För att riktlinjerna ska bidra till likvärdighet behöver vad som är bedömningsgrunder vara tydligt kommunicerat. Förvaltningen upplever det genomgående som svårtolkat vad riktlinjerna anger som bedömningsgrunder som ska appliceras vid praktiska bedömningar. För mottagare som rektor, förskollärare, specialpedagog och andra pedagogiska roller är det av stor vikt att styrningen är tydlig och lättillämpad. Utifrån dessa omständigheter ser förvaltningen även att riktlinjernas titel behöver ändras för att reflektera dokumentets innehåll bättre.

Dokumentet är även otydligt eller för abstrakt i förklaring av olika aktörers roller. Förvaltningen vill att rektors ansvar för förutsättningar och process för särskilt stöd framgår tydligare i riktlinjerna. Det är även otydligt eller framkommer inte alls i beskrivningarna var och när avgränsningar mot andra aktörer uppstår.

Exempelvis är

- Först framgår det av riktlinjerna att arbetslaget ska göra kartläggningen på individnivå, sedan anges det att förskollärare har ansvar för kartläggningen. Formuleringen skapar otydlighet hur ansvaret är fördelat.

- *Utdaterade benämningar och formuleringar*

I riktlinjerna förekommer benämningar och formuleringar som inte brukar användas idag. Exempelvis står det landsting för regionerna och att barn- och ungdomspsykiatri riktar sig till barn med psykisk sjukdom och störning som utgör hinder för personlig växt och mognad. Benämningen och formuleringen överensstämmer med vad som står i överenskommelsen från 2012. Förvaltningen anser att dagens benämning och formulering ska användas i stället.

- *Felaktig information*

Av bilaga 2 till riktlinjerna framgår vilka kommunala beslut som kan överklagas, varpå beslut om särskilt stöd anges kunna överklagas. Av 8 kap. 9 § skollagen framgår att det är delegerat direkt till rektor att se till att barnet vid behov får särskilt stöd. Av 28 kap. framgår vilka beslut som kan överklagas. Stadsdelsförvaltningen har inte kunnat identifiera att 8 kap. 9 § är ett sådant beslut som kan överklagas.

- *Övriga punkter – bilagor*

Det är förvaltningens bedömning att bilagorna inte är nödvändiga till dessa riktlinjer. Ansvarsfördelningen i bilaga 1 ger inget ytterligare klargörande kring ansvarsfördelning utöver vad som framgår av lagar, läroplaner och överenskommelser. Gällande bilaga 2 bör riktlinjerna enbart inkludera vad som är överklagningsbart inom styrdokumentets regleringsområde. Därtill bör det enbart hänvisas till huvudmannens klagomålsrutin i riktlinjerna. Förklaringen av hur klagomål mot utbildningen hanteras ska framgå av den generella klagomålsrutinen (4 kap. 8 § skollagen).

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer att ett beslut om att anta riktlinjerna inte inverkar på jämställdheten. Bedömningen grundar sig på framfört behov av omarbetning av riktlinjerna.

Barnkonsekvensanalys

Skyldigheten för kommunen att bedriva likvärdig utbildning utgör en del av barns rätt till god utbildning. Genom att skapa goda förutsättningar för ett likvärdigt arbete med stöd får det positiva konsekvenser för barnen. Utifrån redovisade synpunkter bedömer förvaltningen att stadsdelens arbete förblir oförändrat och därmed inte får några konsekvenser för barn. Förvaltningen har idag ett uttalat och medvetet arbete med stöd för barn i de kommunala förskolorna.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Lena Forsberg
Avdelningschef
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Förslag till riktlinjer för bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2026-10-06
Lena Forsberg, Avdelningschef	2026-10-06